

1. Опис навчальної дисципліни

Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (польська мова)

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Magister	
Спеціальність	035 «Філологія»	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1 р.н.	1 р.н.
Семестр	2	2
Лекційні заняття	16	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30	4 год.
Лабораторні заняття	-	—
Самостійна робота	74	108 год.
Індивідуальні завдання	-	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	12

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета – закріпити теоретичні знання та практичні навички з письмового та усного двостороннього перекладу, закріпити основи всебічної підготовки перекладача-філолога, навчити студентів правильно користуватися різними підходами письмового та усного перекладу з польської мови на українську та з української на польську, правильно користуватися автоматичними словниками та складати власні галузеві глосарії.

Завдання – збагатити знання студентів системою певних загальнотеоретичних знань і конкретних закономірностей адекватного перекладу мовних одиниць від слова, сполучення, фразеологізмів, специфічних за структурною формою вільних словосполучень, різних типів речень і тексту. Навчити студентів комплексно підходити до відтворення змістового значення і жанрово-стилістичних особливостей

текстів та повідомлень.

Серед завдань дисципліни «Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів» є:

1. Розвинути мовну та культурну компетенцію;
2. Виробити у студентів спеціальні екстралінгвістичні навички, необхідні для здійснення письмового та усного перекладу (уміння працювати зі словниками, автоматичними перекладачами, уміння запам'ятовувати текст, уміння прогнозувати зміст висловлювання, уміння працювати в екстремальних умовах дефіциту часу, уміння застосовувати методику універсального перекладацького скоропису (УПС), уміння швидко знаходити оптимальний варіант перекладу тощо);
3. Виробити у студентів спеціальні лінгвістичні навички та вміння, тобто дати їм теоретичні знання, необхідні для здійснення письмового та усного послідовного та синхронного перекладу;
4. Виробити у студентів спеціальні мовленнєві знання (уміння трансформувати письмовий та усний текст), необхідні для здійснення письмового та усного послідовного та синхронного перекладу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- теорію письмового та усного перекладу як акту міжкультурної, міжмовної комунікації;
- способи прагматичної адаптації тексту-оригіналу;
- перекладацькі трансформації, обумовлені заміною відправної точки тексту;
- теорію перекладацьких трансформацій;
- способи відтворення безеквівалентної лексики;
- типи семантичних відповідностей, їх класифікацію, особливості;
- способи відтворення контекстуальних значень лексичних одиниць в галузевих дискурсах;
- типи семантичних відповідностей;
- фактор стилю в перекладознавчому процесі; способи перекладу різних видів текстів.

вміти :

- перекладати галузеву термінологію;
- розподіляти та об'єднувати висловлювання при перекладі;
- здійснювати перекладацький аналіз текстів;
- перекладати власні назви;
- відтворювати безеквівалентну лексику;
- виступати з повідомленнями за обраною тематикою, добирати фактичний матеріал для курсових і дипломних робіт;
- застосовувати перекладацькі трансформаційні засоби в практиці усного та письмового перекладу;
- застосовувати фонові знання при перекладі реалій;
- користуватися автоматичними словниками, інтернет-ресурсами,

комп'ютерними перекладацькими програмами та редагувати перекладені тексти.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати основні проблеми перекладу.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу під час процесу усного та письмового перекладу.

ЗК 8. Здатність самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння, в тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності.

ЗК 12. Здатність породжувати нові ідеї (креативність), адаптуватися до нових ситуацій, давати оцінку накопиченому досвіду та аналізувати свої можливості;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 6. Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку, системи методологічних принципів і методичних прийомів філологічного дослідження;

СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Упевнено володіти українською та польською мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень українською та польською мовами.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Усний та письмовий переклад галузевих текстів														
Тема 1. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	1-2		2	3			10		1	1				12
Тема 2. Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад.	3-4		2	3			8		1					12
Тема 3. Адекватність і точність перекладу галузевих текстів	5-6		2	4			12		1					16
Тема 4. Граматичні порівняння в процесі перекладу	7-8		2	3			7		1					14
Модульна контрольна робота №1	8			2						1				
Разом за змістовим модулем 1			8	15			37		4	2				54
Змістовий модуль 2. Теорія і практика усного та письмового перекладу галузевого дискурсу														
Тема 1. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові	9-10		2	3			10		1	1				12
Тема 2. Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації	10-11		2	4			12		1					12
Тема 3. Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів	12-13		2	3			8		1					16
Тема 4. Переклад власних назв при перекладі науково-технічної літератури	13-14		2	3			7		1					14
Модульна контрольна робота №2	15			2						1				
Разом за змістовим модулем 2			8	15			37		4	2				54
Усього годин			16	30			74		8	4				108

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планом не передбачено	
2		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Модуль 1. Усний та письмовий переклад галузевих текстів. Тема 1. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	3
2.	Тема 2. Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та	3
3.	Тема 3. Адекватність і точність перекладу галузевих текстів	4
4.	Тема 4. Граматичні порівняння в процесі перекладу	3
	Всього за 1 модуль	15
1.	Модуль 2. Теорія і практика усного та письмового перекладу галузевого дискурсу. Тема 1. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові.	3
2.	Тема 2. Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації	4
3.	Тема 3. Порядок слів і структура складнопідрядних речень при	3
4.	Тема 4. Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури	3
	Всього за 2 модуль	15

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планом не передбачено	
2		

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	6
2.	Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад.	7
3.	Адекватність і точність перекладу галузевих текстів.	6
4.	Граматичні порівняння в процесі перекладу.	6
5.	Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові.	6
6.	Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації.	6
7.	Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів.	7
8.	Застосування компресії та експансії у синхронному перекладі.	6
9.	Способи перекладу термінологічних одиниць в науково-технічному тексті.	6
10.	Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури.	6
11.	Мовні паралелі: види, форми та причини виникнення.	6
12.	Принципи відбору зовнішньої та внутрішньої форми нових термінів у галузевих текстах.	6

Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. *Proszę pisemnie przetłumaczyć tekst z języka polskiego na język ukraiński.*

O hodowli zwierząt futerkowych w Polsce

Dynamicznie rozwijająca się w Polsce hodowla zwierząt futerkowych budzi niepokój wśród mieszkańców obszarów wiejskich. Wśród zagrożeń towarzyszących działalności ferm zwierząt futerkowych najczęściej wymienia się zmniejszenie atrakcyjności turystycznej regionu, zagrożenie dla bioróżnorodności, a przede wszystkim pogorszenie jakości życia mieszkańców przez wydzielający się z ferm odór.

Pamiętać jednak należy, że zwierzęta futerkowe są zwierzętami gospodarskimi w świetle polskiego prawa traktowane na równo z trzodą chlewną, bydłem czy drobiem. Zwolennicy przemysłu futrzarskiego twierdzą, że jest on szansą dla polskiego rolnictwa. Prezentujemy stanowisko w sprawie hodowli zwierząt futerkowych Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych przedstawione przez Krajowego Specjalistę Chorób Zwierząt Futerkowych dr. Tadeusza Jakubowskiego z Zakładu Chorób Zakaźnych i Epidemiologii SGGW w Warszawie.

Polska jest trzecim w Europie producentem skór zwierząt futerkowych, sprzedając w 2012 roku ok. 5 mln skór, głównie z norek. Dzięki przedsiębiorczości i zainwestowaniu sporego kapitału polscy hodowcy osiągnęli wysoką pozycję na rynku futrzarskim. Ograniczenie hodowli w Polsce skutkowałoby intensywniejszą hodowlą w krajach konkurencyjnych oraz w Chinach, gdzie nie przestrzega się przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt.

2. *Proszę przetłumaczyć z języka ukraińskiego na język polski i wykonać analizę tłumaczenia.*

- 1) Керуючись чудовим нічним баченням та реагуючи на найменші звуки, вона знаходить майже все, що рухається як потенційна їжа.
- 2) Вважалося, що перші приручені кішки з'явилися в Єгипті, але знахідка 1936 року спростувала цей факт.
- 3) Виноробна культура цього регіону була пов'язана з традиціями Криму та Візантії.
- 4) Останніми роками в аграріїв дещо змінилася структура посівних площ, зменшилася кількість культур.
- 5) За словами фермерів, несприятливі погодні умови влітку цього року спровокували зниження якості та кількості врожаю.

8. *Методи навчання.*

Словесні: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний; **наочні:** демонстративний, ілюстративний; **практичні:** метод проблемного викладення,

частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний.
Активні методи навчання: диспут, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

9. Форми контролю.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до **календарного тематичного плану викладання дисципліни**, де зазначено види і терміни контролю.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

Методи усного контролю - це бесіда, розповідь, роз'яснення, читання тексту. Усний контроль як поточний проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Контроль органічно поєднується з повторенням пройденого, є засобом для закріплення знань та умінь, розвитку мови, пам'яті, мислення студентів.

Методи письмового контролю (самостійна і контрольна робота, твір, есе, реферат) забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу, оскільки вимагають комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентові необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань, проблем, давати оцінку.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **$R_{\text{дис}}$** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **$R_{\text{НР}}$** (до 70 балів): **$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$** .

11. Навчально-методичне забезпечення

Основна література:

1. Baker M. (red.) Routledge Encyclopedia of Translation Studies. Londyn I Nowy Jork, 1998-2019.
2. Mała encyklopedia przekładoznawstwa. Red. U. Dąbbska-Prokop, Częstochowa, 2000.
3. Pieńkos J. Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki. Kraków: Zakamycze, 2003. 496 s.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. К.: Академія, 2019. 280 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. 5-те вид., випр. і доповн. Вінниця: Нова книга, 2017. 448 с.

Допоміжна література:

1. Тащенко Г. В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу: конспект лекцій. Харків, 2021. 165 с.
2. Яручик. В. Порівняльний аспект польських фразеологізмів у переклад на українську мову. Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: зб. тез доповідей; Київ Луцьк Варшава, 9-12 листопада 2020 р. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. С. 137-139.

12. Рекомендовані джерела інформації

1. <https://sjp.pwn.pl/>
2. <https://wsjp.pl/>
3. <https://www.translationcentral.com/>
4. <https://www.youtube.com/@TEDx>